

Protuberantsid /
Protuberances

uus muusika
ansambli U: /
new music
to ensemble U:

1. Antti Auvinen – Kaarea (2006/2009)	13:39
2. Jarkko Hartikainen – vastakaiku / Anklang bis (2009)	11:04
3. Tatjana Kozlova – Doors 2a (2007)	13:30
4. Kimmo Kuitunen – TripleDuos (2008)	23:32
5. Benjamin Broening – changing light (2008)	10:18

Tarmo Johannes, flööt / flute

Helena Tuuling, klarnet / clarinet (1,2,4,5)

Meelis Vind, klarnet / clarinet (3)

Vambola Krigul, löökpillid / percussion

Taavi Kerikmäe, klaver / piano

Merje Roomere, viiul / violin

Levi-Danel Mägila, tšello / cello

protuberants – helendav gaasipurse Päikese pinnal
solar protuberance – a streamer of glowing gas visible at the rim of the Sun

UCD 002

ANTTI AUVINEN (1974)

Antti Auvinen huvikeskmes on tämbrid ja rütmid. Ta on loonud teoseid nii erinevatele ansambli- ja soolokoosseisudele kui ka orkestrile. Akustilistele pillidele komponeerides huvitavad teda alati instrumendi erinevad tämbrid, samuti eba-traditsioonilised instrumendikooslused ja mängutehnikad. Auvinen on viimasel ajal laiendanud oma kompositsioonipaletti ka elektroakustilise muusikaga.

Auvinen loob ja lahendab muusikalisi pingeolukordi rütmiliste vahenditega. Polürütmide ja polüimpulsi abil loob ta oma teostes kujutluse suunatud liikumisest. Rütmi ja tämbriga kujundab ta muusikalistele üksustele isikupära, mis jääb äratuntavaks ka siis, kui iga üksikosa muutub. Samaaegsed rütmilised sündmused esitatakse partituuris erinevate kihtidena. Auvineni helikeelele on väga omased jõulised, energeetilised pinged. Kuigi tema komponeerimislaad on modernistlik, ei eita ta emotsionaalseid pingeid, millel on tema teostes oluline osa.

— Jouko Laaksamo, 2010

KAAREA (2006/2009)

Mind huvitavad eriti rütmilised protsessid. Rütmi püüan ma tekitada selliseid protsesse, mis võiks luua tunde suunatud liikumisest muusikas. Ning veelgi enam, luua muusikas olukordi, milles samaaegselt ilmneks palju suundi. Siis oleks muusikalist aega teoses võimalik tajuda kui mitmekihilist nähtust.

Teose pealkiri „Kaarea” viitab peamiselt muusika kaare kujule või kaarekujulisele vormile. Kontrollitud vabades – mõtlen siinkohal improvisatsioonilisi elemente, mida piiravad etteantud helikõrgused ja ajavahemikud – on teine oluline komponent selles teoses.

„Kaarea” tellis Viitasaari festival „Musiikin aika” ja esiettekannet toimus samal festivalil 2006. aasta juulis ansambli U: esituses.

— Antti Auvinen

JARKKO HARTIKAINEN (1981)

Jarkko Hartikainen on helilooja, keda huvitab kõla, illusioonid ja uued avastused. Ta usub, et inimkond tunneb jätkuvalt uudishimu kõige uue vastu ning ühe valdkonna leiutised annavad inspiratsiooni ka teistele valdkondadele. Sinna hulka kuulub ka mitteverbaalne, isegi alateadvuslik, kuid siiski loomupäraselt tähtis inimestevaheline suhtlus muusika kaudu.

Jarkko Hartikainen õppis kompositsiooni Sibelius Akadeemias Paavo Heinineni juures ja Frankfurdi Muusika ja Esituskunste Kõrgkoolis Gerhard Müller-Hornbachi, Beat Furreri ja Pierluigi Billone juures ning on täiendanud end arvukates meistriklassides, sh Helmut Lachenmanni, Brian Ferneyhough, Tristan Murail ja Enno Poppe juures. Tema muusikat on mänginud Soome RSO, Orchestre National de Lille, Jyväskylän Sinfonia, ansambel U:, ansambel Adapter, Musiques Nouvelles, Otto Tolonen, Soome Rahvuskooper, Ensemble Cairn ning see on kõlanud enam kui neljateistkümnelt maal (sh Jaapan, Uus-Meremaa, USA, Island, Saksamaa).

VASTAKAIKU / ANKLANG BIS (2009)

Kammerteose „Anklang” komponeerisin seoses sellega, et mind kutsuti üheks festivaliheliloojaks Göttingeni Stallarte festivalile. Saksa keeles tähendab *Anklang finden* leida järelejääva, aga ka vastastikust arusaamist. Seega kutsub teos kuulajat süvenema erinevatesse kooskõlalukordadesse.

Isegi kui seda teost tajutakse kui midagi pigem meeltele suunatud, see isegi ei ürita kaikumina panna kõiki neid kajasid (*Anklänge*) Kesk-Euroopa muusikakultuurist, mida ma olen püüdnud oma teostes edasi arendada ja mille läheduses ma olen viimasel ajal soovindud olla. Ansambli U: jaoks tegin teosest seade, mis vastaks nende koosseisule. Tähistamiseks teose esiettekannet Helsingis tõlkisin pealkirja ka soome keelde.

— Jarkko Hartikainen

ANTTI AUVINEN (1974)

Finnish composer Antti Auvinen (1974) is an explorer of timbre and rhythm. He has thus far composed works for a range of ensembles, solo instruments and orchestra. When composing for acoustic instruments he has always been interested in different kinds of instrumental timbres, as well as non-traditional combinations of instruments and playing techniques. Auvinen has recently broadened his compositional palette towards electro-acoustic music.

Auvinen creates and dissolves musical tensions by means of rhythmic devices. Using polyrhythmic and polypulsational effects he creates an impression of musical direction in his works. With rhythm and timbre he creates identities for musical units, which are still recognizable although every detail of them may change. Simultaneous rhythmic situations are presented as different layers in his scores and powerful, energetic tensions are typical of his compositional language. Although Auvinen's attitude towards composition is modernistic, he does not neglect emotional tensions, which play a very important part in his works.

— Jouko Laaksamo, 2010

KAAREA (2006/2009)

I'm particularly interested in rhythmical processes. It is my intention to create such rhythmical processes that could create a feeling of a direction in music. And even more, my intention is to create musical situations in which a feeling of multiple directions could occur simultaneously. Then, the musical time itself could be perceived as a layered phenomenon in a composition.

The title, *Kaarea*, refers to a curve-like shape or form in music. A controlled freedom – meaning improvisational elements that are partly locked in terms of pitch and happening in a certain time span – is another important ingredient in this piece.

Kaarea was commissioned by the Time of Music festival in Viitasaari, Finland. It was premiered during the same festival in July 2006 by ensemble U:.

— Antti Auvinen

JARKKO HARTIKAINEN (1981)

Jarkko Hartikainen is interested in sound, illusions and new discoveries of our reality. He believes in mankind's constant curiosity towards the new and in that inventions in one area inspire new innovations in others. That includes the non-verbal, even subconscious but nevertheless inherently important human communication through music.

Jarkko Hartikainen studied composition in the Sibelius Academy (Finland) with Paavo Heininen and at Frankfurt University of Music and Performing Arts with Gerhard Müller-Hornbach, Beat Furrer, Pierluigi Billone as well as in numerous masterclasses (e.g. Helmut Lachenmann, Brian Ferneyhough, Tristan Murail, Enno Poppe). His music has been performed by Finnish RSO, Orchestre National de Lille, Jyväskylän Sinfonia, Ensemble U:, Ensemble Adapter, Musiques Nouvelles, Otto Tolonen, Finnish National Opera, Ensemble Cairn and others in more than 14 countries (e.g. Japan, New Zealand, United States, Iceland, Germany).

VASTAKAIKU / ANKLANG BIS (2009)

I composed the chamber music work *Anklang* originally when the multi-artistic Stallarte Festival Göttingen invited me to be their composer-in-focus. In German, 'Anklang finden' means finding reverberation, or mutual understanding, on a matter, and thus the work invites the listener to delve into its different unison situations.

Even as the work is perceived as something rather sensually-oriented, it doesn't even try to shake all the echoes (*Anklänge*) of those influences of the Central-European music-making that I have wanted to elaborate in my work, and the vicinity of which I've recently wanted to be in. For the Estonian Ensemble U: I made a new version to fit their instrumentarium; celebrating the work's premiere in Helsinki I also translated the title into Finnish (*vastakaiku*).

— Jarkko Hartikainen

TATJANA KOZLOVA (1977)

pärit: piiriäärsest provintsilinnast
mõjutas: H. Tulve, F. Nieder ja hääled peas
oluline: kõlavärv, intuitsioon, empaatia
liigub: sisemise tasakaalu poole
kuulab: Grisey, Sciarrino, Goebbels
huvitab: inimõistuse toimimise mehhanismid
üllatab: reaalsuse ja ideedemaailma koeksisteerimise võimalikkus

DOORS 2A (2007)

Teos „Doors 1” („Uksed 1”) flöödile ja elektroonikale on kirjutatud aastal 2005. „Doors 2” flöödile ja ansamblile valmis 2006. aasta suvel Ensemble Phoenix Baseli tellimusel. Teose uus versioon, „Doors 2a”, on loodud ansambli U: jaoks.
„Doors 1” kommentaariks olen kirjutanud järgmist:
„Lugu loob minu kujutluses pildi paanilisest liikumisest mööda pikka, kitsast, akendeta koridori. Mõnikord leiab sealt mõne ukse, mis viib kord samasugusesse akendeta ruumi, kord juhatab avarasse valgusküllasesse saali, kus on küll suured aknad, kuid pole asju ega inimesi...” Võib öelda, et teose uues versioonis olen ruume „sisustanud ja elustanud”.

— Tatjana Kozlova

KIMMO KUITUNEN (1968)

Kimmo Kuitunen peamine õpetaja Sibeliuse Akadeemias oli Paavo Heininen; enne kompositsiooniõpinguid tegutses Kuitunen mitmekülgse muusikuna. Ta on töötanud koos Mikael Laursoni ja Mika Kuuskankarega arvuti-toetatud kompositsioonide loomisel. Koostöö jätkub ning sihid on seatud kaugesse tulevikku. Usalduslikud suhted muusikutega on Kuituneni jaoks elu ja surma küsimus. Suurem osa tema teostest on loodud virtuoosidele: temalt on tellinud teoseid näiteks Olli-Pekka Tuomisalo (saksofon) ja Joonas Pohjonen (klaver) ning ta teeb koostööd Hollandi pianist Ralph van Raati ja ansambliga U:.

TRIPLEDUOS (2008)

Sekstett „TripleDuos” kuulub minu teoste seeriasse, milles teose kogu-pikkus ja vormiosade proportsioonid on eelistatuna teistest kompositsioonilisest otsustest määratud vastavalt erinevate pulsside polürütmilistele suhetele (siin 71:73:81 kuueteistkümnendiknooti tempos 69). Teoses „TripleDuos” määratleb see polürütm võimalikud hetked duode esiplaanile ilmumiseks – sarnaselt Schönbergi *Hauptstimme*’ga [sks k ’juhtiv hää! – toim]. Viisteist erineva karakteriga duot suhestuvad kokku sattudes viieteistkümmes kolmekordses duos, milles duode roll ja ajastus kogu muusikalise draama arengukaares oli minu ettekujutuses olemas juba enne konkreetseid musti märke säravvalgel, tühjal partituuripaberil.

Teose „TripleDuos” tellis ansambel U: ja selle valmimist toetasid Soome nüüdismuusika toetusfond LUSES ja Rahvuslik Muusikanõukogu.

— Kimmo Kuitunen

TATJANA KOZLOVA (1977)

origin: a remote provincial town near the border
is influenced by: H. Tulve, F. Nieder and voices inside her head
considers important: timbre, intuition, empathy
is moving to: the inner balance
listens to: Grisey, Sciarrino, Goebbels
is interested in: mechanisms of human consciousness
is amazed by: the possibility of co-existence of the reality and the world of ideas

DOORS 2A (2007)

Doors 1 was composed in 2005 and set for flute and electronics. *Doors 2* for flute and ensemble was written in summer 2006, on the commission of Ensemble Phoenix Basel. A new version of the work *Doors 2a* is created for Ensemble U:. For the program note of *Doors 1* I wrote: “For me the piece emerges as a vision of panic movement in a long, narrow, windowless hallway. Sometimes you find a door that leads you to a similar windowless room, or on the contrary, a spacious, luminous hall, where you can find large windows but no people nor objects...” One can say that in the new version those rooms have become ‘furnished and animated’.

— Tatjana Kozlova

KIMMO KUITUNEN (1968)

Kimmo Kuitunen’s main teacher in composition at the Sibelius Academy was Paavo Heininen; before studying composition Kuitunen had been working as an all-round musician. His collaboration with Mikael Laurson and Mika Kuuskankare in computer-assisted composition continues and is aiming far into the future. Trusting relations with musicians are for Kuitunen a matter of life and death. Most of his works are for virtuosos: Olli-Pekka Tuomisalo (sax) and Joonas Pohjonen (piano) have, for example, commissioned works from him, and he has partnerships with the Dutch pianist Ralph van Raat and the Estonian Ensemble U:.

TRIPLEDUOS (2008)

Sextet *TripleDuos* belongs to the series of my works, where the whole length of the composition is outlined and proportioned in relation to time intervals between slow pulses (here 71:73:81 semiquavers in tempo 69) before any other compositional definitions. In *TripleDuos*, this slow polyrhythm determines possible moments for duos to appear in the foreground – not unlike from ‘Hauptstimme’ in Schönbergian sense. 15 differently characterized duos interact in 15 triple duo constellations, in which the role and timing of duos on the whole curve of musical drama was dreamed up before any concrete black marks on the shining white, empty score.

TripleDuos was commissioned by Ensemble U: and it was supported by The Foundation for Promotion of Finnish Music (LUSES) and National Council for Music.

— Kimmo Kuitunen

BENJAMIN BROENING (1967)

Pariisis sündinud ja ajakirjanduses „suureks talendiks“ (*New Haven Register*) nimetatud Benjamin Broeningi muusikas kõrvutub huvi ekspressiivse kõlajõu vastu lineaarsustajuga, mis tuleneb tema varasemast tegevusest lauljana. Eestis viibis Broening prestiižse Fulbrighti stipendiumi stipendiaadina, ühtlasi on ta saavutanud tunnustust ja auhindu mitmetelt organisatsioonidelt, nagu Jerome Composers Commissioning Program, American Composers Forum, Virginia Commission for the Arts, ACS/Andrew Mellon Foundation ja Presser Music Foundation. Tema muusikat on salvestanud Innova, Centaur, Everglade, Equilibrium, MIT Press ja Seamus. Broening on saanud teaduskraadid Michigani, Cambridge'i, Yale'i ja Wesleyani ülikoolist.

CHANGING LIGHT (2008)

Teos on loodud juunis 2008 Tartus ansambli U: jaoks. See on üks mitmest teosest, mis peegeldab minu muljeid Eestist. Iga kord siia tultes olen ma kiindunud siinsesse valgusse, õhu, mere, metsa ja põldude hõngu. Minu viimased teosed peegeldavad ebatäiuslikult neid elamusi: „Dark Wood“ tšellole äratav tundeid Eesti metsades olemisest, „Trembling Air“ flöödile annab edasi õhus olevat energiat, täis linnulaulu, puude ja vee hääli, ning teoses „changing light“ on talletatud minu kogemused Eestimaa maagilisest ja muutlikust valgusest.

— Benjamin Broening

BENJAMIN BROENING (1967)

Benjamin Broening was born in Paris. Hailed in the press as “a major talent” (*New Haven Register*), Broening’s music couples his interest in the expressive power of sound with a sense of line derived from his background as a singer. A recipient of a Fulbright Fellowship to Estonia, Broening has also received recognition and awards from the Jerome Composers Commissioning Program, American Composers Forum, Virginia Commission for the Arts, ACS/Andrew Mellon Foundation and the Presser Music Foundation. His music has been recorded on the Innova, Centaur, Everglade, Equilibrium, MIT Press and SEAMUS record labels. He holds degrees from the University of Michigan, Cambridge University, Yale University and Wesleyan University.

CHANGING LIGHT (2008)

changing light for a sextet was composed in June 2008 in Tartu, Estonia for Ensemble U:. The piece is one of several that reflects my experience of being in Estonia. Every time I come here, I am struck by the light, by the feeling of the air, the sea, the forest and the farmland. My recent pieces imperfectly reflect those experiences: *Dark Wood*, for cello, evokes the feeling of being in the Estonian forests, *Trembling Air*, for flute, evokes the quality of energy of the air there filled as it is with the sound of birds, of trees, of water, and *changing light* tries to capture my experience of the magical and changeable quality of Estonian light.

— Benjamin Broening

Ansambli suhtumine, kõrge tase ja entusiasm avaldasid mulle kohe muljet. Niisugust ansamblit on väga vaja.

— Antti Auvinen

Ansambli U: parim omadus on ehk nende lõputu ausus muusika vastu. Me töötasime minu muusikat salvestades nende suurepärase stuudiomeeskonnaga lugematu arv tunde just nii, nagu oli vaja, ja ma ei pidanud kunagi seda paluma. Need ambitsioonikad eestlased lihtsalt ei salli keskpärasust.

— Jarkko Hartikainen

Mulle meeldib U:-le kirjutada, kuna tean, et nad võtavad mind tõsiselt ja annavad endast parima, et aidata minu ideid ellu viia. Neile loodud teostes olen saanud julgelt katsetada, olla heliloojana „mina ise”.

— Tatjana Kozlova

Ansambel U: pole üksnes kuus suurepärast solisti ega ka üks tähelepanuväärne sekstett, vaid teineteisega läbipõimunud viieteistkümne duo, kahekümne trio, viieteistkümne kvarteti ja kuue kvinteti võrgustik, mis toimib ilma dirigendita (või siis kuue dirigendiga). Minu jaoks oli kohe meie koostöö algusest peale (2006. aastal Viitasaari muusikafestivalil „Musiikin aika”) selge, et meil on ühine armastus: muusika, muusika ja muusika.

— Kimmo Kuitunen

Ma nautisin väga kogemust töötada koos ansambliga U:. Nad kõik on väga tugevad mängijad, kuid ehk isegi olulisem on see, et nad on pingsalt pühendunud muusikale, mida nad mängivad. See erutus, vitaalsus ja pühendumus jõuab nende võimsates, kütkestavates ja väljendusrikastes esitustes ka kuulajateni.

— Benjamin Broening

Ensemble's attitude, quality and enthusiasm impressed me immediately. Such an ensemble is very much needed.

— Antti Auvinen

What is perhaps the greatest thing about Ensemble U: is their relentless honesty towards music. We worked countless hours with their amazing studio team to get my music on record just the way it had to be, and I never had to ask for it. These ambitious Estonians simply wouldn't tolerate so-so.

— Jarkko Hartikainen

I like writing for U: because I know that they take me seriously and do their best to help realise my ideas. I had a chance to be 'my real self' as a composer and experiment freely when writing the works for them.

— Tatjana Kozlova

Ensemble U: is not only a group of six excellent soloists and one remarkable sextet, but a sensitively interacting web of 15 duos, 20 trios, 15 quartets and 6 quintets – but no conductor (or maybe 6 of them). It was clear for me from the very beginning of our cooperation (in Time of Music festival, Viitasaari 2006) that we had the same love in common: music, music and music.

— Kimmo Kuitunen

I very much enjoyed my experience working with Ensemble U:. They are all strong players, but perhaps even more important, they are intensely committed to the music they play. This excitement, vitality and commitment comes across to the audiences in their performances, which are powerful, engaging and expressive.

— Benjamin Broening

ANSAMBEL U:

asutatud: 2002. aastal Taavi Kerikmäe ja Tarmo Johannes eestvedamisel;
koosseis: Tarmo Johannes (flööt), Helena Tuuling (klarnet), Vambola Krigul (löökpillid), Taavi Kerikmäe (klaver), Merje Roomere (viilul) ja Levi-Danel Mägila (tšello);
repertuaar: nüüdismuusika klassika, eksperimentaalsed ja improviseeritud kompositsioonid. Nii eesti kui ka välisautorite uudislooming;
esinemised: nüüdismuusika festivalidel Eestis, Soomes, Rumeenias, Leedus; loengkontsertidel ja õpitubades;
koostöö: koreograaf Mart Kangroga on valminud etendused „Mäng” (2006), „Romeo ja Julia” (2008), „Harmonia” (2009);
plaadid: „U:” (2009), „Protuberantsid” (2011);
auhinnad: Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali preemia CD „U:” ja uue muusika vankri vedamise eest (2009).

ENSEMBLE U:

founded: in 2002 by Taavi Kerikmäe and Tarmo Johannes;
members: Tarmo Johannes (flute), Helena Tuuling (clarinet), Vambola Krigul (percussion), Taavi Kerikmäe (piano), Merje Roomere (violin) and Levi-Danel Mägila (violoncello);
repertoire: contemporary classics, experimental and improvisational compositions. New works of Estonian and foreign authors;
concerts: at festivals of contemporary music in Estonia, Finland, Romania, Lithuania; at lecture-concerts and workshops;
co-works: with choreographer Mart Kangro *Mäng* (2006), *Romeo ja Julia* (2008), *Harmonia* (2009);
CD-s: *U:* (2009), *Protuberances* (2011);
awards: the award of Sound Art Foundation of Estonian Cultural Endowment for CD *U:* and development of new music (2009).

Salvestatud / Recorded: 2010, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kammersaalis / Estonian Academy of Music and Theatre, chamber hall
Helirežii ja montaaž / Sound engineering and editing: Margo Kõlar (1,2,4,5), Tanel Klesment (3)

Järeltöötus / CD-mastering: Margo Kõlar

Kujundus / Layout: Tuuli Aule

Fotod / Images: Tarvo Hanno Varres

Tekstid / Texts: Kai Tamm, Julia Vilde

Produksioon / Produced by: Ansambel U: / Ensemble U:

Kõik õigused kaitstud / All rights reserved: MTÜ Ansambel U

TÄNAME / WE THANK:

Eesti Kultuurkapital / Cultural Endowment of Estonia

Luovan Säveltaiteen Edistämisyhdistys / The Foundation for the Promotion of Finnish Music (LUSES)

Eesti Autorite Ühing / Estonian Authors' Society

© MTÜ Ansambel U © MTÜ Ansambel U (1,2,4,5), Eesti Rahvusringhääling (3) / Estonian Public Broadcasting (3)

